

Monitoring kondycji przedsiębiorstw społecznych w Małopolsce

Kraj: Polska

Podstawowe informacje o systemie: koncepcja cyklicznego badania kondycji przedsiębiorstw społecznych (PS) w Małopolsce opracowana przez zespół badawczy (środowisko Instytut Socjologii Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie) w 2010 r.

Cele systemu monitorowania oraz sposób wykorzystania danych w praktyce:

Celem strategicznym jest wpisanie na stałe monitoringu, czyli systematycznego zbierania danych ilościowych w system regionalnego programowania polityk publicznych. Dotyczy to przede wszystkim polityki rozwoju regionalnego, w tym w szczególności polityki społecznej i polityki rynku pracy, dla których monitoring stanowiłby instrument wspierający ich kreowanie, definiowanie celów i priorytetów oraz ocenę stopnia realizacji założonych celów.

- W zakresie przedmiotowym celem monitoringu jest badanie: rodzaju i zasięgu działalności społecznej i ekonomicznej PS, efektów działalności społecznej i ekonomicznej, zasobów PS, identyfikacja barier działania i obszarów wsparcia oczekiwanych ze strony PS, współpracy z otoczeniem.
- W zakresie podmiotowym badaniem objęto w latach 2010 – 2015: centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe prowadzące statutową działalność odpłatną w sferze pożytku publicznego w sposób ciągły lub/i sezonowy oraz spółki non – profit. Od 2016 roku badanie rozszerzono (poza ww. grupy podmiotów) o fundacje i stowarzyszenia nie prowadzące działalności ekonomicznej, równocześnie wyłączając podmioty reintegracyjne (CIS, KIS, ZAZ), którym zadedykowano odrębne badanie.

Proponowane wskaźniki

Obszar monitorowany	Podobszary	Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Źródło danych i częstotliwość
PROCES ZAŁOŻYCIELSKI PS		Charakter podmiotów założycielskich PS	wybór z kafeterii: osoby fizyczne/ NGO/podmiot gospodarczy/pomiot wyznaniowy	ROPS Kraków, badanie rokroczne
		Rodzaj środków finansowych służących w procesie założycielskim PS	wybór z kafeterii: głównie środki prywatne/ porównywalnie – publiczne i prywatne/głównie publiczne	

		Długość funkcjonowania organizacji na rynku	wybór z kafeterii : krócej niż rok/ pow. Roku – 3 lat/ pow. 3 do 5 lat/pow. 5 lat – 10 lat/pow.10 lat	
ZASOBY LUDZKIE PS	Struktura zatrudnienia	Liczba zatrudnionych ogółem, w tym:	Wg stanu na dzień 31 grudnia, roku, którego dotyczy badanie	
		Liczba zatrudnionych na umowę o pracę		
		Liczba zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych		
		Liczba zatrudnionych w ramach subsydiowanego zatrudnienia	Liczba pracowników, do których PS korzysta z dopłat do zatrudnienia (z PFRON lub Funduszu Pracy)	
		Poziom zatrudnienia beneficjentów w przedsiębiorstwach społecznych	Liczba pracowników, będących beneficjentami PS (osób zagrożonych w.s.) w liczbie pracowników ogółem.	
		Fluktuacja zatrudnienia osób zagrożonych wykl. społ PS	Liczba zatrudnieniowych w stosunku do liczby zwolnionych (os. zagr. Wykl. Społ.) w ostatnich 12 miesiącach funkcjonowania PS.	
		Liczba zaangażowanych wolontariuszy		
	Rozwój zasobów ludzkich w PS	Planowane zmiany w poziomie zatrudnienia	W horyzoncie 1 roku – poziom i struktura (wzrost/spadek/bez zmian)	
		Identyfikacja form rozwijania kapitału ludzkiego stosowanego w PS	Stosowane w PS formy: szkolenia, studia wyższe, studia podyplomowe, kursy, staże w PS, staże na otwartym rynku pracy finansowane przez właściciela / finansowane zewnętrznie (m.in. ze środków strukturalnych)	

		Identyfikacja głównych potrzeb edukacyjnych PS	Obszary/dziedziny wiedzy/rodzaje, w których pracownicy PS mają znaczące deficyty, utrudniające lub uniemożliwiające rozwój PS	
SPOSÓB ZARZĄDZANIA PS	Partycypacyjny charakter podejmowania decyzji w PS	<p>Wpływ członków przedsiębiorstw społecznych na ważne decyzje w organizacji.</p> <p>Wpływ pracowników przedsiębiorstw społecznych na ważne decyzje w organizacji</p>	<p>Ocena poziomu wpływu członków PS na podejmowanie istotnych decyzji dotyczących działalności PS w skali 1-5</p> <p>Ocena poziomu wpływu pracowników PS na podejmowanie istotnych decyzji dotyczących działalności PS w skali 1-5</p>	
DZIAŁALNOŚĆ PS	Zakres działalności gospodarczej PS	Sposób prowadzenia działalności ekonomicznej w PS	działalność gospodarcza / statutowa działalność odpłatna/ łącznie prowadzona działalność gospodarcza i odpłatna	
		Obszary działalności gospodarczej przedsiębiorstwa	Wg. podziału: produkcja, usługi, handel, rolna	
		Charakter prowadzonej działalności gospodarczej	Działalność ciągła / sezonowa / doraźna / incydentalna	
		Struktura odbiorców dóbr i usług wytwarzanych przez PS	W odniesieniu do statusu nabywcy: prywatny lub/i publiczny (np. administracja publiczna zakupując je na zasadzie kontraktów), osoby fizyczne/prawne, beneficjenci PS	
		Skala przychodów ogółem	Z uwzględnieniem źródeł finansowania, w tym źródeł rynkowych i nierynkowych/ zwrotnych i bezzwrotnych	
		Odsetek przychodów ze źródeł rynkowych	udział przychodów z działalności ekonomicznej (gospodarczej i/lub odpłatnej) w przychodach ogółem	
		Sytuacja finansowa firmy na koniec roku	deklaracja uzyskania zysku/ bilans zerowy/straty w PS za zamknięty rok obrotowy	
	główne bariery utrudniające działalność ekonomiczną PS	Identyfikacja barier PS w dz. ekonomicznej	bariery natury prawnej, finansowej, organizacyjnej, wynikające ze specyfiki beneficjentów PS	

	Zakres działalności społecznej PS	Działania na rzecz wykluczonych lub/i zagrożonych wykluczeniem społecznym	identyfikacja PS prowadzących działalność na rzecz osób z.w.s	
		Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym, do których PS kieruje swoje działania	Kategorie osób wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem, zatrudnionych w PS bądź objętych działaniem PS	
		Liczba osób z.w.s. objętych wsparciem społecznym PS	liczba osób, które skorzystały z: aktywizacji zawodowej i edukacji/ organizacji czasu wolnego i wypoczynku swoim beneficjentom/ pomoc terapeutyczna /leczenie i rehabilitacja/ pomoc materialna	
		Liczba osób z.w.s. objętych wsparciem w obszarze aktywizacji zawodowej i edukacji	liczba beneficjentów którzy skorzystali z: podnoszenie kwalifikacji w ramach szkoleń i kursów (np. zawodowych, językowych itp.)trwałe zatrudnienie w organizacji/ podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez okresowe zatrudnienie lub staże zawodowe w ramach organizacji/organizowanie staży w instytucjach/firmach zewnętrznych/ doradztwo i poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne, zawodowe),/ przystosowanie i „wypuszczenie” na wolny rynek pracy.	
		Liczba PS prowadzących działalność z zakresu dostarczania usług użyteczności publicznej, w tym usług deficytowych dla społeczności lokalnej	Usługi użyteczności publicznej, w tym usługi deficytowe dla społeczności lokalnej rozumiane są jako usługi mające na celu zaspokojenie np. potrzeb społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z bezpieczeństwem itp., których nie podejmują się komercyjne przedsiębiorstwa (definicja w kwestionariuszu)	

		<p>liczba osób, które skorzystały z dostarczanych przez organizację usług deficytowych dla społeczności lokalnej</p> <p>Liczba PS prowadzących działalność mających na celu rozwój społeczności lokalnej/regionu poprzez wspieranie produktów lokalnych (pod tzw. "marką lokalną")</p> <p>Liczba osób, które uzyskały przychód z tytułu wytworzenia lokalnego produktu, w którego sprzedaży pośredniczyła PS</p>	<p>produkt lokalny rozumiany jako wyrób lub usługę, z którymi utożsamiają się mieszkańcy regionu, najczęściej wytwarzany lokalnie (przez mieszkańców), w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych (definicja zawarta w kwestionariuszu ankiety).</p>	
WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI Z OTOCZENIEM	Otoczenie ekonomiczne / rynkowe	<p>liczba przedsiębiorstw „rynkowymi” z którymi PS współpracuje</p> <p>poziom zadowolenia z efektów współpracy z przedsiębiorstwami</p> <p>intensywności współpracy z przedsiębiorstwami</p>	<p>Ocena zadowolenia na skali od 1-5</p> <p>Charakter, jaki przyjmuje współpraca PS z innymi przedsiębiorstwami – ciągła/cykliczna/spotadyczna</p>	
	Otoczenie instytucjonalne	<p>liczba instytucji publicznych, z którymi PS współpracuje</p> <p>poziom zadowolenia z efektów współpracy z instyt. Publ.</p> <p>intensywności współpracy z instytucjami publ.</p>	<p>Pytanie o instytucje publiczne w tym samorząd lokalny</p> <p>Ocena zadowolenia na skali od 1-5</p> <p>Charakter, jaki przyjmuje współpraca PS z inst publ ciągła/cykliczna/spotadyczna</p>	

	Otoczenie społeczne	<p>liczba PES” z którymi PS współpracuje</p> <p>poziom zadowolenia z efektów współpracy z innymi PES</p> <p>intensywności współpracy z PES</p>	<p>Ocena zadowolenia na skali od 1-5</p> <p>Charakter, jaki przyjmuje współpraca z innymi PES – ciągła/cykliczna/sporadyczna</p>	
	ośrodki wsparcia ES (od 2016 r.)	<p>fakt współpracy z OWES</p> <p>poziom zadowolenia ze współpracy z OWES</p> <p>Identyfikacja potrzeb w zakresie wsparcia od OWES</p>	<p>Czy PS korzystało ze wsparcia oferowanego przez OWES</p> <p>Ocena zadowolenia z otrzymanego wsparcia (w skali 1-5)</p> <p>deklaracja zainteresowania wsparciem w przyszłości z podziałem na: wsparcie finansowe na stworzenie nowych miejsc pracy/ wsparcia pomostowego/ szkoleń/ doradztwa/ usług prawnych/ marketingowych/ finansowych/ biznesowych</p>	

Organizacja (kto zbiera dane, w jaki sposób, z jaką częstotliwością): Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, badanie realizowane w cyklu rocznym, powtarzalne. Dane zbierane w I kwartale roku następującego po roku badanym; badanie realizowane przy pomocy aplikacji internetowej.

Źródło: www.es.malopolska.pl